

Specializované bankovníctví

Cíl kapitoly

Cílem této kapitoly je vysvětlit pojem specializované bankovníctví a určit jeho specifické rysy. Dále vymezit důvody vzniku a existence specializovaných bank a určit oblasti, ve kterých specializované banky působí.

Časová zátěž

samostudium – 2 hodiny

Specializované bankovníctví nelze označit jako vyhraněný obor. Pojem specializované bankovníctví vyjadřuje specializované bankovní činnosti, které vykonávají specializované banky popřípadě útvary komerčních bank. Jedná se o činnosti, které mají jisté specifické rysy a odlišují se od „běžných“ bankovních obchodů.

Specializované banky poskytují specializované služby, mezi které můžeme zařadit například hypoteční úvěry, stavební spoření, záruční a rozvojové bankovníctví, apod. Tyto služby banky poskytují na základě zvláštních povolení.

Existence specializovaných bank může souviset s politickými zájmy. Činnost některých specializovaných bank může být například v zájmu státní hospodářské politiky, která se tímto způsobem snaží podpořit určité oblasti národního hospodářství (export, bydlení, zemědělství, podnikatelskou činnost obecně, aj.).

Státem mohou být zřizovány specializované banky jako:

- úvěrové exportní instituce,
- pojišťovací instituce,
- záruční a rozvojové banky,
- úvěrové instituce zemědělství,
- komunální banky,
- banky pro privatizaci a konsolidaci.

Mezi motivy pro zřízení těchto finančních institucí státem obvykle patří:

- nedokonalosti trhu, podpora financování projektů, které jsou nepřijatelné pro komerční banky (např. z důvodu vysoké rizikovosti),
- ochrana zájmů země, snaha o eliminaci dotací úroků a pojištění v jiných zemích,
- rozvojové podpora projektů, sektorů ekonomiky, regionů (politické motivy uvažování, možné nežádoucí budoucí zatížení určitých oblastí ekonomiky vlivem státní podpory).

Specializované banky jsou takové banky, které jsou založeny za specializovaným účelem, mají své poslání, nemusí být vždy založeny za účelem dosažení zisku (například u bank založených za účelem podpory hospodářství).

Mezi banky se státní účastí založené za účelem podpory národního hospodářství patří Česká exportní banka, Českomoravská záruční a rozvojová banka, aj. Ze soukromého sektoru s cílem dosažení zisku mezi specializované banky patří hypoteční banky, stavební spořitelny, družstevní záložny, aj.

Specializované bankovníctví prochází neustálým vývojem, a to nejen v České republice, ale i v dalších vyspělých zemích.

Shrnutí kapitoly

Specializované bankovníctví představuje specifickou oblast bankovníctví. Jeho produktem jsou vysoce specializované služby, jejichž poskytováním jsou mnohdy sledovány cíle neziskového charakteru, např. státní zájmy v podobě podpory národního hospodářství. V České republice specializované banky působí zejména v oblasti hypotečního bankovníctví, stavebního spoření, družstevního bankovníctví nebo záručního a rozvojového bankovníctví.

Otázky k zamyšlení

1. Uveďte důvody vzniku specializovaných bank.
2. V jakých oblastech specializované banky působí?